

CONGRES PSYCHOSOCIALE
DETERMINANTEN VAN PSYCHISCHE
GEZONDHEID VAN HET JONGE KIND

VIPP-SD-FC WORKSHOP

---

kennismaking

- Je naam
- Waar je werkt
- Ervaring in het werken met video
- Verwachtingen ivm de workshop

VIPP-SD-FC

- Wat is VIPP-SD
- Theoretische achtergrond
- Ontwikkeling
- Effectiviteit
- Kenmerken van VIPP-SD
- Naar VIPP-FC
- OEFENEN

VIPP-SD

- Video-feedback
- Intervention to promote
- Positive
- Parenting &
- Sensitive
- Discipline

THEORETISCHE ACHTERGROND

- Hechtingstheorie
  - Bowlby => hechting
  - Ainsworth => sensitiviteit
- SIM
  - Patterson => disciplineringsstrategieën

HECHTING

“To say of a child that she ... has an attachment to someone means that she is **strongly disposed** to seek **proximity to and contact** with a **specific figure** and to do so in certain situations, notably when he is **frightend, tired or ill.**”

John Bowlby, Attachment, p 371

SENSITIVITEIT

het **zien** van signalen van het kind,
deze signalen **correct interpreteren**
en er
prompt en
adequaat op reageren

Ainsworth

KWALITEIT

Ainsworth en Bowlby	
• veilig (B)	51,7%
• onveilig (A of C)	48,3%

Mary Main	
• onveilig gedesorganiseerde (D)	23,5%

VRAAG

Wat kan een verklaring zijn voor het lage cijfer veilig gehechte kinderen?

KWALITEIT

Veilig (B)

contact en exploratie goed in balans

Onveilig vermijdend (A)

focus op exploratie, beperkt aandacht voor gehechtheid/contact

Onveilig ambivalent (C)

sterke focus op gehechtheid/contact

Onveilig gedesorganiseerd (D)

tijdelijk ontbreken van vermijdend, ambivalent of veilige strategie

---

SIM

- Sociaal Interactie Model
- negatieve spiraal - coercive cycle
- Sensitief Disciplineren => verschillende disciplineringsstrategieën

---

NEGATIEVE SPIRAAL

ouder vraagt aan het kind om iets te doen of om te stoppen met iets
(*aversive stimulus*)

kind argumenteert en zeurt (*coercive behavior*)

ouder herhaalt zijn vraag, raakt verveel, verheft stem, geeft een
opmerking (*coercive discipline*)

kind gaat nog meer ruziën, argumenteren, roept, slaat,... (*coercive
behavior*)

ouder geeft toe om het negatieve gedrag te doen stoppen

(*negative reinforcement of coercive behavior*)

- ⇒ negatieve gedrag stop maar het kind heeft geleerd dat dit gedrag
succesvol is
- ⇒ kind zal dit gedrag herhalen

SENSITIEF DISCIPLINEREN

- moeilijk gedrag zal verminderen bij effectief disciplineren
  - grenzen en regels stellen
  - reguleren van moeilijk gedrag => disciplineringsstrategieën
  - modelling

VRAAG

Je zoon of dochter springt in de zetel wat kan je doen?

Je dochter moet aan tafel komen wat kan je doen?

DISCIPLINERINGSSTRATEGIEËN

- afleiden
- alternatief geven
- actieve rol geven
- uitstel
- inductie
- overgang aankondigen
- begrip tonen
- positief bekrachtigen
- uitleggen wat
- regel stellen

DISCIPLINEREN

Attitude, “modelling”:

- blijf kalm
- wees consequent

ONTWIKKELING

- Meta analyse
  - “less is more
  - alleen interventies met focus op sensitiviteit effectief in het verbeteren van veilige gehechtheid
  - allen interventies gericht op sensitiviteit succesvol in verminderen gedesorgeriseerde gehechtheid
  - “modelling” video’s werken niet
- RCT VIPP => VIPP-SD
  - adoptie gezinnen
  - uitgebreid en adaptaties

EFFECTIVITEIT

- significant effect op sensitief opvoeden
- significant lager aantal kinderen met onveilige gedesorganiseerde gehechtheid
- uitbreiding met SD => RCT minder kinderen met gedragsproblemen in klinisch gebied (na 40 maanden/CBCL)

EFFECTIVITEIT

HOE ZIET DAT ER NU UIT

KENMERKEN VAN VIPP-SD

- ❖ aan huis
- ❖ korte termijn
- ❖ ouder is eigen model
- ❖ 'hier en nu' benadering
- ❖ focus op sterke kanten, positieve momenten
- ❖ ouder actief betrokken (ouder als 'expert')
- ❖ ondersteunende (vertrouwens)relatie met ouder

KENMERKEN VAN VIPP-SD

- ❖ gericht op gedrag
- ❖ gestandaardiseerd (protocol) & geïndividualiseerd
- ❖ psycho-educatie ivm opvoeden en disciplineren
- ❖ kind ontwikkelingsboodschappen
- ❖ optioneel: schriftelijke informatie na afloop
- ❖ micro-analyse van video (10-30 sec)

KENMERKEN VAN VIPP-SD

- ❖ alle vipp varianten gebruiken video feedback
  - ouders kunnen observatie vaardigheden oefenen
  - sensitief gedrag van ouders wordt bekrachtigd

KENMERKEN VAN VIPP-SD

- ❖ 7 huisbezoeken, om de 2-3 weken
- ❖ 4 inhoudelijke thema's
- ❖ ieder huisbezoek:
  - 30 min filmen
  - 1 – 1,5 uur nabespreken

KENMERKEN VAN VIPP-SD

- 3 fazen
  - focus op kind
  - focus op kind en ouder
  - booster
- opbouw van thema's

KENMERKEN VAN VIPP-SD

Huisbezoek	Sensitiviteit	Sensitieve Discipline
2-7	contact & exploratie	uitleggen & afleiden
3-7	'Speaking For the Child'	positieve bekrachtiging
4-7	'Sensitiviteitsketen'	sensitieve time-out
5-7	delen van gevoelens	inductie & empathie

KENMERKEN VAN VIPP-SD

- profiel punten
  - vertaling naar ouderlijkgedrag
  - leidraad
  - ouder-kind profiel

PROFIEL PUNTEN

- het zien van de signalen van het kind
- begrijpen wat het kind beweegt, bezielt
- adequaat reageren op positieve signalen van het kind
- adequaat reageren op negatieve signalen van het kind
- het niet onderbreken of verstoren van het kind als het aan het exploreren of spelen is
- het aanpassen van het tempo van de ouder aan het tempo van het kind

SENSITIVITEIT

PROFIEL PUNTEN

- het geven van geboden of verboden aan het kind op een sensitieve manier
- het geven van uitleg aan het kind waarom iets niet kan of mag op een sensitieve manier
- tonen van empathie en begrip
- het bevorderen van oog contact

DISCIPLINE

PROFIEL PUNTEN

- bevorderen van lichamelijk contact
- goede communicatie tussen ouder en kind - speelse interactie en delen van gevoelens
- warmte in stem en gezichtsuitdrukking van de ouder tijdens interactie met het kind
- het volgen van het kind door de ouder, kijken waar het kind naar kijkt, meegaan in een spelletje dat het kind begint,...

AFSTEMMEN VAN GEVOELENS

NAAR VIPP-FC

- Waarom?
  - onveilige hechting
  - gedragsproblemen
  - breakdown
- Pleegkinderen geven miss-cues
  - subtiele of foute hechtingssignalen
  - vermijden van fysiek contact
  - geen hulp vragen, aanvaarden
  - moeilijk gedrag als stressregulator

NAAR VIPP FC

- psycho-educatie ivm pleegkinderen
- inbreng van fysieke spelletjes
- benoemen van hechting
- aanwijzen van subtiele en “foutieve” signalen tijdens feedback

---

UIT DE PILOT-STUDIE

- “turning points”
- “children do practice in safe situations”
  - auw
  - hulp vragen
  - fysiek contact

OEFENEN

OEFENEN

- alleen spelen hb 1
  - filmpje
    - wat zie je pleegvader doen dat positief is en wat had hij beter kunnen doen?
  - thema: exploratie - contact
  - “Speaking For the Child”
    - plaats SFC in de chat

SFC

wat doet een kind

hoe doet hij/zij het en

wat betekend het

OEFENEN

■ samen spelen hb 2

- filmpje
  - wat zie je pleegmoeder doen dat positief is en wat had zij beter kunnen doen?
  - “children do practice in safe situations”
- thema: SFC

OEFENEN

■ afblijven hb 1

- filmpje
  - wat zie je pleegmoeder doen dat positief is en wat had zij beter kunnen doen?
- thema: afleiden, inductie
  - plaats SFC in de chat

OEFFENEN

■ disciplineringsstrategieën

- afleiden
- alternatief geven
- actieve rol geven
- uitstel
- inductie
- overgang aankondigen
- begrip tonen
- positief bekrachtigen
- uitleggen wat
- regel stellen

OEFFENEN

■ opruimen hb 2

- filmpje
  - wat zie je pleegmoeder doen dat positief is en wat had zij beter kunnen doen?
- thema: positieve bekrachtiging
- winst in dit traject

OEFFENEN

■ maaltijd hb 3

- filmpje
  - wat zie je pleegmoeder doen dat positief is en wat had zij beter kunnen doen?
- thema: SensitiviteitsKeten - sensitive time out
- filmpje bekijken
  - in breakout rooms zoek een SK

SK

SensitiviteitsKeten (SK)

- initiatief kind
- sensitieve respons pleegzorger
- reactie kind

OEFENEN

■ spelregel voor pleegzorger hb 4

- filmpje
  - wat zie je pleegmoeder doen dat positief is en wat had zij beter kunnen doen?
- thema: delen van gevoelens - empathie en inductie
- filmpje bekijken
  - in groep een SK

OEFENEN

■ liedje hb 4

- vb filmpje, winst in dit traject
- filmpje
  - wat zie je pleegmoeder doen dat positief is en wat had zij beter kunnen doen?
- thema: delen van gevoelens - empathie en inductie
- filmpje bekijken
  - in breakout rooms zoek een SK

OEFENEN

- te moeilijke puzzel hb 4
  - filmpje
    - wat zie je pleegmoeder doen dat positief is en wat had zij beter kunnen doen?
  - thema: delen van gevoelens - empathie en inductie
  - filmpje bekijken
    - in breakout rooms zoek een SK
    - en een CB

CB

- Correctieve Boodschap
  - negatieve vlag
    - “Het valt me op dat je...
    - Je geeft alternatieven...
    - Zoals we je straks zien doen...”
  - positieve vlag
    - “Weet je nog... hier doe je het...”

OEFENEN

- boekje lezen hb 5
  - vb filmpje
  - filmpje
    - wat zie je pleegmoeder doen dat positief is en wat had zij beter kunnen doen?
  - thema: allemaal
  - filmpje bekijken
    - in breakout rooms zoek een SK en een CB

OEFENEN

- taakje, bouw een toren hb 6
  - Filmpje
    - wat zie je pleegmoeder doen dat positief is en wat had zij beter kunnen doen?
  - thema: allemaal
  - filmpje bekijken
    - in breakout rooms zoek een SK
